

ZASADY OCENIANIA - język polski klasa VI

I. SPOSOBY SPRAWDZANIA I OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH

1. Ocenie podlegają:

- ✓ aktywność,
- ✓ prace wykonywane na lekcji, prace twórcze,
- ✓ odpowiedzi ustne,
- ✓ prace pisemne, testy, sprawdziany, dyktanda,
- ✓ recytacja prozy i poezji,
- ✓ prace domowe,
- ✓ przygotowanie do zajęć,
- ✓ sposób prowadzenia zeszytu,
- ✓ prace dodatkowe (dla chętnych),
- ✓ praca w grupach,
- ✓ udział w konkursach klasowych, szkolnych, międzyszkolnych, przedstawieniach,
- ✓ różnorodne działania twórcze, w których uczeń prezentuje swoje pasje i wykorzystuje uzdolnienia.

2. Oceny cząstkowe uczeń otrzymuje za:

a) w zakresie pisania:

- ✓ sprawdziany, testy, prace klasowe obejmujące zakres materiału z jednego działu,
- ✓ kartkówki z materiału z 3 ostatnich lekcji,
- ✓ dyktanda (1-2 razy w miesiącu)
- ✓ pytania dotyczących treści przeczytanej lektury ,
- ✓ prace domowe,
- ✓ wypowiedzi pisemne na ustalony temat,
- ✓ systematyczne prowadzenie zeszytu przedmiotowego – 2 oceny w półroczu
- ✓ udział w konkursach polonistycznych.

b) w zakresie mówienia:

- ✓ odpowiedzi ustne obejmujące zakres materiału z trzech ostatnich lekcji (słownictwo; wiadomości z gramatyki i ortografii; dłuższa wypowiedź ustna na zadany temat),
- ✓ aktywność podczas zajęć (nagradzana plusami „+” - za 3 plusy ocena bardzo dobra lub minusami „-” za nie wykonywanie poleceń nauczyciela - 3 minusy ocena niedostateczna.

3. Zasady wystawiania i poprawiania ocen:

- 1) Oceny są jawne zarówno dla ucznia jak i rodziców. Sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne uczeń i jego rodzice (prawni opiekunowie) otrzymują do wglądu na następujących zasadach:
 - a) uczniowie otrzymują prace do wglądu na lekcji, na której odbywa się ich omówienie,
 - b) prace klasowe, kartkówki nauczyciel udostępnia rodzicom uczniów (na ich prośbę) na zebraniach lub w trakcie indywidualnych konsultacji,
 - c) sprawdziany są przechowywane przez nauczycieli w szkole do ostatniego dnia roku szkolnego.
- 2) Uczeń może być w wyjątkowych sytuacjach nieprzygotowany (np) do lekcji :
 - a) uczeń ma prawo do 3 nieprzygotowań bez ponoszenia jakichkolwiek konsekwencji (nieprzygotowania za wyjątkiem zapowiedzianych wcześniej prac domowych , kartkówek i prac klasowych),
 - b) uczniowie reprezentujący szkołę w zawodach i konkursach mają prawo do nieprzygotowania w dniu następnym (za wyjątkiem zapowiedzianych sprawdzianów),
 - c) uczniowie zgłaszają swoje nieprzygotowanie na początku lekcji, zostaje ono zaznaczone w dzienniku. Nieprzygotowanie nie dotyczy zapowiedzianych prac pisemnych – z wyjątkiem spraw losowych uznanych przez nauczyciela,
 - d) jeżeli uczeń nie zgłosi swojego nieprzygotowania - braku pracy domowej , otrzymuje ocenę niedostateczną, a uzupełnioną pracę pokazuje na następnej lekcji.
- 3) Prace klasowe są zapowiedziane z 7 dniowym wyprzedzeniem.
- 4) Prace klasowe są obowiązkowe dla ucznia. Jeżeli uczeń nie przystąpił do sprawdzianu lub pracy klasowej w wyznaczonym terminie z powodu usprawiedliwionej dłuższej nieobecności (powyżej 3 dni), powinien to uczynić w terminie do dwóch tygodni od daty powrotu do szkoły, przy krótszej nieobecności (do 3 dni) pisze sprawdzian na najbliższych ustalonych przez nauczyciela zajęciach.
- 5) Uczeń musi poprawić ocenę niedostateczną w ciągu 2 tygodni od daty rozdania prac klasowych, może też jeśli zechce, poprawić ocenę dopuszczającą z pracy klasowej. Prawo do poprawy uczeń ma tylko jeden raz. W przypadku poprawy w dzienniku zapisywane są obydwie oceny.
- 6) Datę pisania poprawy oraz datę pisania pracy klasowej, na której uczeń był nieobecny ustala nauczyciel po konsultacji z uczniem.
- 7) W razie niestawienia się ucznia we wskazanym terminie, otrzymuje on ocenę niedostateczną.
- 8) Kartkówka (10 –20 min.) może odbywać się bez zapowiedzi. Nie ma limitu kartkówek w ciągu dnia ani tygodnia.
- 9) Oceny z kartkówek nie podlegają poprawie.
- 10) W pracach klasowych nauczyciel może przewidzieć zadania o podwyższonym stopniu trudności nie wykraczające poza podstawę programową stwarzające możliwość uzyskania oceny celującej.
- 11) Prace klasowe oceniane są wg skali procentowo – punktowej:
 - a) 0 – 29% punktów – stopień niedostateczny,
 - b) 30- 49% punktów – stopień dopuszczający,
 - c) 50-69% punktów – stopień dostateczny,
 - d) 70-85% punktów – stopień dobry,
 - e) 86-100% punktów – stopień bardzo dobry,
 - f) na ocenę celującą należy zdobyć 100% punktów oraz wykonać zadanie dodatkowe o podwyższonym stopniu trudności nie wykraczające poza podstawę programową.

- 12) Na lekcji oceniana jest aktywność za pomocą + . 3 plusy zamieniane są na bdb.
- 13) Nauczyciel na bieżąco informuje uczniów o otrzymanej ocenie i uzasadnia ją zgodnie z przyjętymi wymaganiami edukacyjnymi:
- z odpowiedzi ustnej bezpośrednio po jej uzyskaniu,
 - z prac klasowych najpóźniej w ciągu dwóch tygodni od daty sprawdzianu,
 - z kartkówki w terminie do 7 dni.
- 14) Ocena klasyfikacyjna śródroczna i roczna nie jest średnią wszystkich uzyskanych ocen. Oceny wystawia się z uwzględnieniem ocen cząstkowych z zachowaniem następującej wagi:
- ✓ prace pisemne (sprawdziany, prace klasowe) – waga 5
 - ✓ dyktanda, kartkówki, krótkie testy – waga 4
 - ✓ czytanie, odpowiedzi, recytacja – waga 3
 - ✓ aktywność – waga 2
 - ✓ zeszyt – waga 2
- 15) Na koniec półrocza lub roku szkolnego nie przewiduje się sprawdzianów zaliczeniowych czy odpowiedzi ustnych, aby poprawić ocenę – na ocenę śródroczną i roczną uczeń pracuje cały rok.

4. Kryteria oceniania poszczególnych form:

a. **Kryteria oceniania wypowiedzi ustnych** - przy ocenie odpowiedzi ustnej bierze się pod uwagę następujące kryteria:

- ✓ zgodność wypowiedzi z tematem,
- ✓ stopień wyczerpania treści,
- ✓ rozwinięcie odpowiedzi, spójność i logiczne uporządkowanie wypowiedzi,
- ✓ płynność mówienia, dobór słownictwa, przestrzeganie poprawności językowej.

b. **Kryteria oceniania prac pisemnych** - przy ocenie pracy pisemnej bierze się pod uwagę następujące kryteria:

- ✓ zgodność z celem i tematem oraz jego rozwinięcie,
- ✓ dobór treści (twórczy lub odtwórczy, formułowanie wniosków, samodzielność i oryginalność sądów – w zależności od tematu),
- ✓ właściwa realizacja formy wypowiedzi (lub jej stosowne dobranie),
- ✓ kompozycja wypowiedzi, logiczne uporządkowanie treści z zachowaniem proporcji, spójność tekstu,
- ✓ język, jego bogactwo i komunikatywność, poprawność językowa, urozmaicenie składni,
- ✓ pisownia - przestrzeganie norm (ortografia, interpunkcja, akapity, czytelność i estetyka zapisu).

Za pracę nie na temat uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną bez względu na pozostałe walory pracy.

Ocenę celującą za pracę otrzymuje uczeń, który nie popełnił błędów ortograficznych, interpunkcyjnych, językowych i rzeczowych, zastosował interesującą formę wypowiedzi, wprowadził środki celowo wzbogacające wypowiedź oraz wykazał się wrażliwością polonistyczną i umiejętnościami wykraczającymi poza materiał obowiązujący w danej klasie.

c. Kryteria dyktand

Kryteria oceny dyktand ustalane są do każdego dyktanda indywidualnie w zależności od jego trudności.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń za dyktando o podwyższonym stopniu trudności, w którym nie popełnił błędu ortograficznego ani interpunkcyjnego. 3 błędy interpunkcyjne liczone są jako 1 błąd ortograficzny.

d. Technika głośnego czytania - przy ocenie głośnego czytania bierze się pod uwagę następujące kryteria:

- ✓ płynność czytania (ilość pomyłek, „zacięć”, poprawki wskazane przez nauczyciela),
- ✓ wyraźna wymowa (uczeń jest słyszany i rozumiany), właściwe tempo czytania, intonacja, modulacja głosu, przestrzeganie znaków interpunkcyjnych.

e. Recytacja - przy ocenie recytacji bierze się pod uwagę następujące kryteria:

- ✓ znajomość tekstu (ilość pomyłek, „zacięć”),
- ✓ wyraźne mówienie (uczeń jest słyszany i rozumiany),
- ✓ właściwe tempo mówienia (dostosowane do sytuacji lirycznej ukazanej w wierszu; przestrzeganie znaków interpunkcyjnych),
- ✓ wyraziste mówienie (uczeń dostosowuje sposób mówienia do sytuacji lirycznej ukazanej w teście; głosem wyraża uczucia, zaniepokojenie, wzrusza itp.).

f. Zeszyt przedmiotowy - przy ocenie zeszytu bierze się pod uwagę następujące kryteria:

- ✓ systematyczność prowadzenia notatek,
- ✓ poprawność językową i ortograficzną zapisów,
- ✓ realizację uwag nauczyciela dotyczących prowadzenia zeszytu oraz zadań domowych,
- ✓ czytelność, przejrzystość, estetykę.

g. Praca w grupach - przy ocenie pracy w grupie bierze się pod uwagę następujące kryteria:

- ✓ ogólne zaangażowanie w pracę grupy,
- ✓ bezpośredni wkład w realizację powierzonego zadania,
- ✓ stopień wywiązania się z pełnionej funkcji,
- ✓ umiejętność współpracy z innymi,

Praca w grupie może być oceniana w skali „1” – „6” lub za pomocą plusów i minusów. Indywidualna ocena ucznia nie musi być taka sama, jak oceny jego kolegów z grupy, zależy bowiem od jego indywidualnego zaangażowania.

II. WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY – Słowa na start, klasa 6.

Dział nauczania		POZIOM PODSTAWOWY		POZIOM PONADPODSTAWOWY	
		dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry
Kształcenie kulturowo – literackie	czytanie	Umie czytać płynnie z przygotowaniem	Czyta z uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych i intonacji	Potrafi samodzielnie zinterpretować głosowo tekst	płynnie czyta głośno bez przygotowania, w sposób wyrazisty artykulacyjnie, przejrzysty intencjonalnie
	czytanie ze zrozumieniem	Przy pomocy nauczyciela odczytuje informacje zawarte w przekazach werbalnych i niewerbalnych	Rozumie symbole występujące w instrukcjach, schematach, diagramach, mapach	Odpowiednio dopasowuje symbole do przekazu, układa pytania	Samodzielnie odczytuje informacje zawarte w przekazach niewerbalnych i werbalnych
		Odpowiada na pytania na podstawie krótkiego tekstu: wymienia, wylicza, nazywa, identyfikuje	Wyszukuje potrzebne informacje: streszcza, wyjaśnia, cytuje	Podejmuje próby analizy tekstu: porównuje, klasyfikuje, charakteryzuje, określa	Analizuje przeczytany tekst: wnioskuje, ocenia, uzasadnia, przewiduje
	lektura	Zna dłuższe teksty literackie we fragmentach	Wypowiada się na tematy związane z przeczytaną lekturą Rozróżnia pojęcia: fakt, opinia	Zna omawiane teksty w całości Potrafi sformułować opinię dotyczącą lektury	Samodzielnie referuje problematykę omawianych utworów Dokonuje oceny postępowania bohaterów, przebiegu zdarzeń
		Wskazuje elementy świata przedstawionego	Nazywa elementy świata przedstawionego w utworze Zna pojęcie: fikcja	Rozróżnia pojęcia: realny, fikcyjny, fantastyczny	Rozróżnia pojęcia fabularny, niefabularny
	poetyka	Odróżnia prozę od wiersza Podaje podstawowe wyznaczniki wiersza i prozy Przy pomocy nauczyciela wskazuje epitet, porównanie	Rozróżnia: narratora, postać mówiącą, autora Opisuje porządek przestrzenny w wierszu: wers, strofa, rym, rytm, rozpoznaje wiersz biały Wyszukuje epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze Rozróżnia ujęcie dosłowne od metaforycznego	Wskazuje i nazywa poznane środki poetyckie w wierszu	Wyjaśnia sens metafory Określa funkcję środków stylistycznych w utworze

	gatunki literackie	Rozróżnia: opowiadanie, powieść, baśń, bajkę, mit, legendę, fraszkę	Nazywa gatunki literackie poznane w klasach poprzednich	Potrafi zaklasyfikować tekst do danego gatunku Podaje cechy danego utworu	Bez błędnie potrafi zaklasyfikować tekst do określonego gatunku, podając cechy
		Potrafi rozróżnić teksty należące do trzech rodzajów literackich	Rozumie pojęcia: epika, liryka, dramat	Potrafi podać cechy charakterystyczne dla danego rodzaju literackiego	Wskazuje przynależność rodzajową danego utworu literackiego
				Posługuje się pojęciami: akcja, wątek, fabuła	Podaje przykłady ze znanych utworów literackich – wydarzenia tworzące akcję, wątek, fabułę
				Posługuje się pojęciami: scena, akt, tekst główny, poboczny	Świadomie posługuje się poznanymi pojęciami
	wiedza o kulturze	Odróżnia specyfikę różnych tekstów kulturowych	Przy pomocy nauczyciela zauważa specyfikę kompozycyjną różnych tekstów kultury Zna pojęcia związane z różnymi przekazami kultury	Przy pomocy nauczyciela zauważa stylistyczną specyfikę różnych tekstów kultury	Ogarnia całość przekazów kulturowych, zauważa relacje między detalami Podejmuje próby interpretacji różnych tekstów kultury
	korzystanie ze źródeł informacji	Potrafi posługiwać się słownikiem ortograficznym, języka polskiego, encyklopedią, internetem	Zna wszystkie słowniki poznane na lekcjach języka polskiego w klasach IV-VI	Świadomie korzysta z różnych źródeł informacji zależnie od sytuacji i potrzeb	Samodzielnie i celowo korzysta z różnych źródeł informacji
Kształcenie językowe	formy wypowiedzi	Pisze krótkie opowiadanie, opis	Wprowadza do opisu postaci elementy opisu	Pisze krótką charakterystykę postaci rzeczywistej i fikcyjnej	Wzbogaca formy wypowiedzi poprzez wprowadzenie opisu, dialogu
		Zna formy wypowiedzi poznane w kl. IV i V oraz sprawozdanie, reklamę, list oficjalny, notatkę prasową	W miarę samodzielnie redaguje formy wypowiedzi poznane w klasach młodszych oraz nowo poznane	Redaguje formy wypowiedzi pamiętając o ich kompozycji i elementach	Samodzielnie i poprawnie redaguje formy wypowiedzi poznane w klasach młodszych i w klasie VI
		Pisze plan tekstu literackiego	Streszcza tekst	Notuje na różne sposoby: plan, tabelka, streszczenie	Samodzielnie sporządza notatki dobierając odpowiednią formę
		Pisze czytelnie	Dbą o estetykę pracy, pisze starannie	Nadaje pracy zależnie od rodzaju odpowiednią kompozycję, tytuł	Wyróżnia części tekstu zgodnie ze strukturą danej formy wypowiedzi (graficzne rozczłonkowanie tekstu)
	komunikacja	Posługuje się językiem czynnym ze świadomością celu: pyta, oznajmia, poleca, prosi, odmawia, zaprasza, itp.	Potrafi nadać wypowiedzi specyficzny styl: oficjalny, prywatny, żartobliwy w zależności od adresata i sytuacji	Zajmuje własne stanowisko w rozmowie	Wspiera wypowiedzi informacją: prasową, z lektury, cytuje itp.

	Odróżnia język pisany od mówionego	Zna pojęcia: <i>mowa zależna</i> i <i>mowa niezależna</i>	Przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie	Zapisuje poprawnie mowę zależną i niezależną
wypowiedzenie	Rozpoznaje zdanie po osobowej formie czasownika Określa rodzaj zdania ze względu na cel wypowiedzi (oznajmujące, pytające, rozkazujące) i ilość orzeczeń (pojedyncze, złożone) Wskazuje podmiot, orzeczenie i określenia	Nazywa: zdanie, równoważnik zdania Rozróżnia zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie Rozpoznaje zdanie bezpodmiotowe Przekształca zdanie na równoważnik zdania i odwrotnie Ustala wyrazy łączące się w związki wyrazowe w zdaniu	W wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje różne rodzaje wypowiedzeń. Przekształca zdanie złożone podrzędnie na zdanie pojedyncze i odwrotnie Odróżnia rodzaj orzeczenia i podmiotu Omawia sposób wyrażania podmiotu i orzeczenia	Wie wszystko o zdaniu i równoważniku zdania Nazywa określenia podmiotu i orzeczenia: przydawka, dopełnienie, okolicznik
części mowy	Przy pomocy nauczyciela rozpoznaje poznane wcześniej części mowy Określa podstawowe formy gramatyczne odmienne części mowy, stopniuje przymiotniki i przysłówki	Rozpoznaje w tekście poznane części mowy	Określa formy odmienne części mowy, tworzy, stosuje w zdaniach	Rozpoznaje odmienne i nieodmienne części mowy, wie, jaką pełnią funkcję w zdaniu
		Odróżnia stopnie przymiotnika i przysłówka	Samodzielnie stopniuje i rozróżnia stopnie przymiotników i przysłówków	Bez błędnie stosuje rodzaje stopniowania
		Zna zaimek	Rozpoznaje, jaką część mowy zastępuje zaimek	Poprawnie stosuje dłuższe i krótsze formy zaimków.
		Zna podział liczebników	Rozpoznaje różne typy liczebników Poprawnie stosuje formy fleksyjne liczebników	Podaje przykłady różnych typów liczebników i nazywa je
słowotwórstwo	Zestawia pary wyrazów: podstawowy, pochodny	Rozróżnia wyraz podstawowy i pochodny Tworzy wyraz na podstawie definicji słowotwórczej Tworzy rodzinę wyrazów od danego słowa	Tworzy kilka wyrazów od pochodnych będących różnymi częściami mowy Wyjaśnia pisownię wyrazów poprzez odwołanie się do wiadomości ze słowotwórstwa	Wyjaśnia znaczenie wyrazu poprzez analizę słowotwórczą
ortografia i interpunkcja	Pisze ze słuchu, stara się stosować poznane zasady	Zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne poznawane na lekcjach, stara się je stosować	Stosuje zasady poznane na lekcjach	Zna i poprawnie stosuje zasady poznane na lekcjach

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wiadomości i umiejętności określonych na ocenę dopuszczającą w wymaganiach edukacyjnych.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia co najmniej **dwa** spośród poniższych warunków:

- Posiada rozszerzoną wiedzę i umiejętności przewidziane programem nauczania w klasie szóstej.
- Jego wypowiedzi ustne oraz pisemne są bezbłędne i cechują się dojrzałością myślenia.
- Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i międzyszkolnych